



**ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ  
ΥΠΟΥΡΓΟΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ  
ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Αριθμός Γνωμοδότησης 101 /2019**

**ΤΟ ΝΟΜΙΚΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΟΥ ΚΡΑΤΟΥΣ**

**Γ' Τμήμα**

**Συνεδρίαση της 9ης Απριλίου 2019**

**Σύνθεση**

**Πρόεδρος:** Βασιλική Δούσκα, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ

**Μέλη:** Ευγενία Βελώνη, Αντιπρόεδρος ΝΣΚ, Σπυρίδων Παπαγιαννόπουλος, Νίκη Μαριόλη, Ευφροσύνη Μπερνικόλα, Κωνσταντίνος Κατσούλας, Αθηνά Αλεφάντη, Χρήστος Μητκίδης, Βασιλική Παπαθεοδώρου, Ευάγγελος Μαρίνης, Νομικοί Σύμβουλοι του Κράτους.

**Εισηγήτρια:** Αφεντία Ιωσηφίδου, Πάρεδρος Νομικού Συμβουλίου του Κράτους.

**Αριθμός Ερωτήματος:** Το έγγραφο με αρ. πρωτ. οικ 9550/16.5.2018 του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας, Γενικής Δ/νσης Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος, Δ/νσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών Περιοχών, Τμήματος Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας – Αττικής, που υπογράφεται από τη Γενική Γραμματέα Χωροταξικού Σχεδιασμού του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας.

**Περίληψη ερωτήματος:** Ερωτάται, ποια Υπηρεσία του Υπουργείου Περιβάλλοντος είναι καθ' ύλη αρμόδια, με βάση τον ισχύοντα καθορισμό αρμοδιοτήτων και τη θεσμοθετημένη διάρθρωση του συστήματος χωρικού σχεδιασμού, για την τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου σε μια μεμονωμένη ιδιοκτησία σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης στην περιοχή του «Ελαιώνα» της Περιφέρειας Αττικής.

Στο πιο πάνω ερώτημα το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Γ' Τμήμα) γνωμοδότησε ως εξής:

### I. Ιστορικό

1. Με το υπ' αρ. πρωτ. οικ. 9115/7-5-2018 έγγραφό της η Διεύθυνση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών Περιοχών, απευθυνόμενη στη Γενική Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού και Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος & Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ) υποστηρίζει ότι αρμόδια Υπηρεσία για την τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης του Διοικητικού Πρωτοδικείου Αθηνών για μια ιδιοκτησία στον «Ελαιώνα» Περιφέρειας Αττικής είναι η Δ/νση Πολεοδομικού Σχεδιασμού, σύμφωνα με τις διατάξεις των νόμων 4447/2016 «Χωρικός Σχεδιασμός Βιώσιμη Ανάπτυξης» (ΦΕΚ Α'241) και 4277/2014 «Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας» (ΦΕΚ Α'156) και τα ΠΔ 132/2017 (ΦΕΚ Α 160) και 20/1990 (18.12.1990 ΦΕΚ Δ 709).
2. Αντίθετα, η Δ/νση Πολεοδομικού Σχεδιασμού του ίδιου Υπουργείου απευθυνόμενη ομοίως στη Γενική Γραμματέα Χωρικού Σχεδιασμού, με το υπ' αριθ. πρωτ. ΥΠΥΝ/ΔΠΟΛΣ/27213/1083/9-5-2018 έγγραφό της, υποστηρίζει ότι η τροποποίηση του ρυμοτομικού σχεδίου στον «Ελαιώνα» Αττικής, επειδή η περιοχή αυτή αποτελεί Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (Ζ.Ε.Α.), που έχει καθορισθεί με το από 18/20.12.90 Π. Δ/γμα (Δ' 90), εμπίπτει στις αρμοδιότητες της Δ/νσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών, η οποία αναδέχθηκε τις αρμοδιότητες του ΟΡΣΑ μετά την κατάργηση του τελευταίου με το ν. 4250/2014.
3. Σε συνέχεια της ανωτέρω διαφωνίας, υποβλήθηκε το ερώτημα που εκτίθεται στο προοίμιο της εισήγησης.

### II. Νομοθετικό πλαίσιο

4. Στη διάταξη του άρθρου 5 του ν. 1515/1985 (Α' 18) «Ρυθμιστικό Σχέδιο και πρόγραμμα περιβάλλοντος για την αναβάθμιση της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας» (εφεξής Ρ.Σ.Α.), ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής: «Σύσταση Οργανισμού ρυθμιστικού σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος Αθήνας.»

### Άρθρο 5

1. Ιδρύεται Οργανισμός ρυθμιστικού σχεδίου και προστασίας περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας που ονομάζεται "Οργανισμός Αθήνας" και είναι νομικό πρόσωπο δημοσίου δικαίου.... .....

3. Έργο του Οργανισμού είναι η παρακολούθηση της εφαρμογής και η εξασφάλιση της πραγματοποίησης του ρυθμιστικού σχεδίου της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας, η εκπόνηση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων (Γ.Π.Σ.) της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας και η μέριμνα για την έγκριση τους, η μέριμνα για την εναρμόνιση με το ρυθμιστικό σχέδιο και το πρόγραμμα προστασίας περιβάλλοντος των επιμέρους προγραμμάτων των οικείων φορέων, η παρακολούθηση της ποιότητας του περιβάλλοντος, η εκπόνηση προδιαγραφών περιβαλλοντικών μελετών και η μέριμνα για τη μελέτη και εφαρμογή μέτρων για την προστασία του περιβάλλοντος καθώς και ο έλεγχος έργων και δραστηριοτήτων με επιπτώσεις στο περιβάλλον.....

5. Για την εκπλήρωση του έργου του ο Οργανισμός μπορεί να συντάσσει τις απαιτούμενες μελέτες για τις εξειδικεύσεις του ρυθμιστικού σχεδίου και τα προγράμματα εφαρμογής τους. Στις περιπτώσεις που, σύμφωνα με την κείμενη νομοθεσία, απαιτείται γνωμοδότηση του Συμβουλίου Χωροταξίας Οικισμού και Περιβάλλοντος για έκδοση προεδρικών διαταγμάτων καθορισμού Ζώνης Οικιστικού Ελέγχου (Ζ.Ο.Ε.), Ζώνης Αγοράς Συντελεστού (Ζ.Α.Σ.) , Ζώνης Αστικού Αναδασμού (Ζ.Α.Α.), Ζώνης Ενεργού Πολεοδομίας (Ζ.Ε.Π.), νοείται γνωμοδότηση της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας. Ο Οργανισμός μεριμνά επίσης για τη μερική τροποποίηση ή αναθεώρηση μέτρων, που περιλαμβάνονται στο παράρτημα, σύμφωνα με την παρ. 3 του άρθρου 4 και συντονίζει τις ενέργειες δημόσιων υπηρεσιών και όλων των φορέων του δημόσιου τομέα, των οποίων η δραστηριότητα επεκτείνεται στην ευρύτερη περιοχή της Αθήνας.».

5. Στο άρθρο 99 παρ 2 του ν. 1892/1990 (Α' 101), όπως συμπληρώθηκε με το άρθρο 7 παρ. 1 ν.2052/1992 (Α' 94) και αντικαταστάθηκε με το άρθρο 3 παρ. 22 του ν. 2242/1994 ορίζονται τα εξής:

### **Άρθρο 99**

«2. Σε εντός ή εκτός εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου περιοχές, εφ' όσον πολεοδομικές ή κυκλοφοριακές παρεμβάσεις μεγάλης κλίμακας το απαιτούν (σταθμοί τρένου, μετρό, κυκλοφοριακοί κόμβοι, και αρτηρίες, μεγάλοι χώροι στάθμευσης, βιομηχανικά, βιοτεχνικά πάρκα κ.λπ.), μπορεί με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων μετά από σχετική

ενημέρωση ή πρόταση του οικείου δήμου ή κοινότητας, να καθορίζονται Ζώνες Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (Z.E.A.). Στις ζώνες αυτές μπορεί, με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων κατά τη διαδικασία του ν.δ. της 17/7/1923 "Περί σχεδίων πόλεων κ.λπ.", να τροποποιείται το εγκεκριμένο σχέδιο, να ορίζονται χρήσεις γης, όροι και περιορισμοί δόμησης και οποιαδήποτε άλλη απαραίτητη πολεοδομική ρύθμιση για την εξασφάλιση του ελέγχου της περιοχής. Προκειμένου για τους νομούς Αττικής και Θεσσαλονίκης, όπου κατά τη διαδικασία αυτή απαιτείται γνώμη του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, νοείται γνώμη της εκτελεστικής επιτροπής των Οργανισμών Αθήνας και Θεσσαλονίκης.....

3. Η τροποποίηση του εγκεκριμένου ρυμοτομικού σχεδίου, ο καθορισμός ή τροποποίηση όρων και περιορισμών δόμησης, ο καθορισμός χρήσεων γης εκατέρωθεν των αξόνων του βασικού οδικού δικτύου (ΒΟΔ) των Νομών Αττικής και Θεσσαλονίκης εγκρίνονται με προεδρικό διάταγμα, που εκδίδεται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Χωροταξίας και Δημόσιων Έργων, κατά τη διαδικασία του ν.δ. της 17.7.1923, μετά από γνώμη του Κεντρικού Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος, για το Νομό Αττικής και του Συμβουλίου Χωροταξίας, Οικισμού και Περιβάλλοντος για το Νομό Θεσσαλονίκης".<sup>1</sup> Σε όσες από τις ως άνω περιπτώσεις έχει γνωμοδοτήσει η Εκτελεστική Επιτροπή του Οργανισμού Αθήνας μέχρι έναρξης της ισχύος του παρόντος, συνεχίζεται και περατούται η σχετική διαδικασία από τον Οργανισμό Αθήνας».

6. Με το άρθρο 1 του π.δ/τος της 18/20.12.1990 «Καθορισμός Ζώνης Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (ZEA) στην περιοχή "Ελαιώνα" των Δήμων Αθηναίων Α. Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου (Ν. Αττικής)» (Δ' 709), που εκδόθηκε μετά την από 5.11.1990 αιτιολογική έκθεση του Οργανισμού της Αθήνας, ορίζονται τα εξής:

### Άρθρο 1

«Καθορίζεται Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης, "ZEA", στην περιοχή του "Ελαιώνα" των Δήμων Αθηναίων, Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου (Ν. Αττικής), .....»

<sup>1</sup> Την αρμοδιότητα αυτή τροποποίησης κατά μήκος του ΒΟΔ για Αττική και Θεσσαλονίκη διακρονικά την έχει η Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού, λόγω ρητής εξαίρεσής της από τον ΟΡΣΑ.

- 7.** Εν συνεχεία και κατά χρονολογική σειρά με τις ακόλουθες διοικητικές πράξεις, που εκδόθηκαν όλες ύστερα από γνώμη του ΟΡΣΑ, που μνημονεύεται στο προοίμιό τους, τροποποιήθηκαν τα εγκεκριμένα ρυμοτομικά σχέδια στην περιοχή της "ΖΕΑ" του "Ελαιώνα":
- α) με το από 11/14.2.1991 π.δ/μα (Δ' 74) στα όρια σύνδεσής των Δήμων Αθηναίων, Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου,
  - β) με το από 23.9/1.10.1991 π.δ/μα (Δ' 668) στο Δήμο Αγίου Ιωάννη Ρέντη (περιοχή Αγίας Άννης),
  - γ) με το 30//1995 π.δ/μα (Δ' 1049) στους Δήμους Αθηναίων, Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου (περιοχή Ελαιώνα), (εκ παραλλήλου εγκρίθηκε ο πολεοδομικός κανονισμός, οι επιτρεπόμενες χρήσεις και ο συντελεστής δόμησης)
  - δ) με το από 15.10-14.11.2002 π. δ/μα (Δ' 996) στους Δήμους Αθηναίων, Αγ. Ιωάννη Ρέντη, Αιγάλεω, Περιστερίου και Ταύρου,
  - ε) με το από 4-12.9.2003 π. δ/μα (Δ 959) στο Δήμο Αγίου Ιωάννη Ρέντη
  - στ) με το ΦΕΚ Δ/750 19.7.2005 στο Δήμο Αιγάλεω, (ενώ καθορίστηκαν και οι χρήσεις γης).
  - ζ) με το ΦΕΚ Δ/90 13.2.2006 τροποποιήθηκαν οι χρήσεις γης στα Ο.Τ. 816, 818, 790, 793, 799 του Ελαιώνα στο Δήμο Αιγάλεω.
  - η) με το ΦΕΚ Δ 281/10.04.2006 στο Δήμο Αγ. Ιωάννη Ρέντη πολεοδομική ενότητα Αγ. Άννας,
  - θ) με το ΦΕΚ ΑΑΠ 249/18.06.2007 στους Δήμους Αγίου Ιωάννη Ρέντη - Ταύρου, ενώ καθορίστηκαν χρήσεις γης.
  - ι) με την υπ' αριθμ. 8810/09 (ΦΕΚ ΑΑΠ 105/16.3.2009) καθορίστηκαν περιορισμοί δόμησης στους χώρους ΔΕΗ και Σταθμού Μεταφόρτωσης Απορριμάτων στο Δήμο Αιγάλεω,
  - ια) με το ΦΕΚ Δ/236/18.6.2010 στο Δήμο Αθηναίων (τροποποιήθηκαν και οι χρήσεις γης).
  - ιβ) με την υπ' αριθμ. 43994/12 (ΦΕΚ ΑΑΠ 389/11.12.2012) στους Δήμους Νίκαιας και Αγίου Ιωάννη Ρέντη, (ενώ καθορίστηκαν και όροι δόμησης)
- 8.** Ακολούθως με τη διάταξη του άρθρου 12 παρ. 1 και 4α του Ν. 4250/2014, καταργήθηκαν τα νομικά πρόσωπα δημοσίου δικαίου ΟΡΣΑ, ΟΡΘΕ και ΟΡΣΙ και μεταφέρθηκαν οι αρμοδιότητές τους ως εξής:

### **Άρθρο 12**

«1.Ο Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου και Προστασίας Περιβάλλοντος της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας (Ν.Π.Δ.Δ.) με την επωνυμία «Οργανισμός Αθήνας» (ΟΡΣΑ), που συνεστήθη με την παρ. 1 του άρθρου 5 ν. 1515/1985 (Α 18), καταργήθηκε την 30.9.2014.<sup>2</sup>

4.α. Οι αρμοδιότητες του ΟΡΣΑ και του ΟΡΘΕ μεταφέρονται στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας/ Αττικής & Θεσσαλονίκης αντίστοιχα, που συστήνονται με το παρόν άρθρο και υπάγονται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας & Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής.»

9. Με τα άρθρα 2 και 6 του Ν. 4269/2014 «Χωροταξικός - Πολεοδομικός Σχεδιασμός» (αντικαταστάθηκε με τα άρθρα 2, 6 ν. 4447/2016) προβλέφθηκε:

### **Άρθρο 2 Διάρθρωση συστήματος χωρικού σχεδιασμού**

1. Ο χωρικός σχεδιασμός ασκείται σε εθνικό, περιφερειακό και τοπικό επίπεδο και διακρίνεται, ανάλογα με το περιεχόμενό του, σε στρατηγικό ή ρυθμιστικό...
2. Στην κατηγορία του στρατηγικού χωρικού σχεδιασμού υπάγονται τα Εθνικά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 5 και τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια του άρθρου 6.

### **Άρθρο 6: Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια (Π.Χ.Π.)**

1.α) Τα Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια αποτελούν σύνολα κειμένων ή και διαγραμμάτων, που παρέχουν κατευθύνσεις στρατηγικού χωροταξικού σχεδιασμού σε περιφερειακό επίπεδο... β) Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια εκπονούνται για όλες τις Περιφέρειες της Χώρας, πλην της Περιφέρειας Αττικής...» Ειδικά στην παρ. 8 του άρθρου 6 του Ν. 4269/2014 «Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια» προβλέπεται:

«8α) Για την Αττική θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου επέχει το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας, όπως εκάστοτε ισχύει. β) ...

10. Εν συνεχείᾳ εκδόθηκε ο ν. 4277/2014 (Α'156/1.8.2014) «νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας – Αττικής», στα άρθρα 1 παρ. 4 και 5, 11 παρ. 2 και 3,14 και 33 του οποίου ορίζονται:

<sup>2</sup> Η αρχική ημερομηνία «30.6.2014» στην παρ. 3 αντικαταστάθηκε με το άρθρο 34 Ν.4269/2014,ΦΕΚ Α 142/28.6.2014).

## **Άρθρο 1**

«...4. Το νέο ΡΣΑ επέχει ταυτόχρονα θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου Αττικής, κατά την παρ. 8α άρθρου 6 ν 4269/2014 (Α' 142).

5. Με Προεδρικά διατάγματα που εκδίδονται με πρόταση του Υπουργού Περιβάλλοντος, Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής και του εκάστοτε αρμόδιου Υπουργού, ύστερα από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας (ΟΡΣΑ), εξειδικεύονται και διευκρινίζονται οι κατευθύνσεις του νέου ΡΣΑ.»

## **Άρθρο 11**

« 2. Το πλέγμα των αναπτυξιακών αξόνων διαρθρώνεται ως εξής:

2.1. Αναπτυξιακοί Άξονες διεθνούς και εθνικής εμβέλειας

α) Κεντρικός Άξονας του Πολεοδομικού Συγκροτήματος:...

β) Αναπτυξιακός Άξονας Βορρά - Νότου:

Ξεκινά με δύο κλάδους από τα μεγάλα εμπορικά λιμάνια της Περιφέρειας, την Ελευσίνα και τον Εμπορικό Λιμένα Πειραιά/Ικονίου, ακολουθεί τον οδικό άξονα ΠΑΘΕ, διασχίζει τις δυτικές περιοχές του Πολεοδομικού Συγκροτήματος, Λ. Αθηνών, Πέτρου Ράλλη, Θηβών, Ελαιώνα, Κηφισού, .....

3. Οι Βασικοί Πόλοι Ανάπτυξης συντίθενται με τους άξονες ανάπτυξης, περιλαμβάνουν πλέγματα υπερτοπικών δραστηριοτήτων που διαρθρώνονται σε: 3.1. Πόλους διεθνούς και εθνικής εμβέλειας:

α) Πόλος Αθήνας Πειραιά:

αα) Μητροπολιτικά Κέντρα Αθήνας - Πειραιά ....ββ) Λιμένας Πειραιά...

γγ) Ελαιώνας: Αποτελεί περιοχή στρατηγικής σημασίας για την ενίσχυση της αναπτυξιακής δυναμικής ανταγωνιστικότητας της Περιφέρειας και διασύνδεσης των Κέντρων Αθήνας και Πειραιά. Επιδιώκεται η ανάδειξή του σε υποδοχέα καινοτομικής επιχειρηματικής δραστηριότητας και λειτουργιών υψηλής προστιθέμενης αξίας σε αναβαθμισμένο αστικό περιβάλλον, όπως μεταποιητικές δραστηριότητες σε συνδυασμό με ανεπτυγμένο τρίτογενή τομέα, μεταφορές, εκπαίδευση και έρευνα, τεχνολογία, πολιτισμό, αθλητισμό, υγεία, περιθαλψη, πρόνοια. Λόγω της κρίσιμης θέσης του Ελαιώνα σε σχέση με τις υπάρχουσες συγκοινωνιακές υποδομές και την ανεπάρκεια στην Αττική κατάλληλων εκτάσεων για την επιχειρηματικότητα, προτείνεται η πρόβλεψη δημιουργίας Επιχειρηματικών Πάρκων του ν. 3982/2011, όπως τροποποιήθηκε

αι ισχύει για μεταποιητικές, ερευνητικές και τριτογενείς δραστηριότητες, όπου περιλαμβάνονται και επιχειρηματικά πάρκα ειδικού τύπου. Σε περίπτωση που συγκεκριμένες χωρικές ενότητες του Ελαιώνα έχουν χαρακτήρα Άτυπων Βιομηχανικών Συγκεντρώσεων και πληρούνται οι εκ του ν. 3982/2011 προϋποθέσεις, τα Επιχειρηματικά Πάρκα έχουν τη μορφή των Επιχειρηματικών Πάρκων Εξυγίανσης. Επιτρέπεται κατά παρέκκλιση από κάθε ειδική ή κανονιστική διάταξη στις ζώνες με στοιχ. Α' - Β' του από 20.9.1995 π.δ. (Δ' 1049), η εγκατάσταση, ίδρυση & λειτουργία σε υφιστάμενα κτίρια, αποθηκών, εργαστηρίων μέστη/ χαμηλής όχλησης, η τροποποίηση των άνω υφιστάμενων κτιρίων για εξυπηρέτηση πολιτιστικών - λειτουργικών αναγκών της Εθνικής Λυρικής Σκηνής.<sup>3</sup> ... β) Μητροπολιτικός Πόλος Ελληνικού, Αγίου Κοσμά...

γ) Συμπληρωματικοί πόλοι Σταυρός, Παλλήνη, Σπάτα και Παιανία – Κορωπί στην περιοχή του Διεθνούς Αερολιμένα, δ) Πόλος Φαληρικού Όρμου: Μητροπολιτικό Πάρκο Φαληρικού Όρμου και Παλαιός Ιππόδρομος.....

#### Άρθρο 14

«1. Μητροπολιτικές Παρεμβάσεις νοούνται προγράμματα αναπλάσεων/ του αστικού ιστού με τα εξής χαρακτηριστικά:

α) Στρατηγικό χαρακτήρα ...β) Πολυτομεακό χαρακτήρα ...γ) Μητροπολιτική εμβέλεια ...δ) Πιλοτικό χαρακτήρα ...

2. Μητροπολιτικές Παρεμβάσεις σε επιλεγμένες περιοχές, των οποίων τα χαρακτηριστικά περιγράφονται στο Παράρτημα IV.

3. Για το σχεδιασμό και τη διαχείριση των Μητροπολιτικών Παρεμβάσεων εφαρμόζονται οι εξής εναλλακτικοί τρόποι θεσμοθέτησης ή συνδυασμός τους, ανάλογα με το χαρακτήρα της περιοχής και τους στόχους του προγράμματος:

α) Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων (Σ.Ο.Α.Π.), σύμφωνα με το άρθρο 12 ν. 2742/1999 (Α' 207)...

β) Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (Ζ.Ε.Α.), (άρθρο 99 ν. 1892/1990).

γ) Περιοχές Ειδικών Χωρικών Παρεμβάσεων (άρθρο 11 ν 2742/1999).

δ) Έκδοση Προεδρικού διατάγματος εξειδίκευσης νέου ΡΣΑ (παρ. 5 άρθρ. 1).

ε) Μέσω των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων.

<sup>3</sup> Το τελευταίο εδάφιο προστέθηκε με το άρθρο 20 του ν. 44162016 , ΦΕΚ Α 149/9.8.2016.

στ) Μέσω των σχεδίων των άρθρων 7 και 8 ν. 4269/2014. Στις άνω περιπτώσεις ακολουθείται η διαδικασία της δημόσιας διαβούλευσης.

**4.Ως προγράμματα ειδικών παρεμβάσεων Μητροπολιτικού Χαρακτήρα για την Αττική ορίζονται οι παρεμβάσεις στα Μητροπολιτικά Πάρκα όπως εξειδικεύονται στο Παράρτημα VII, το πρόγραμμα για τον Ελαιώνα στις κατευθύνσεις του άρθρου 12 παρ. 4στ, τα Σχέδια Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων Αττικής, η παρέμβαση σε Πανεπιστημίου, Ακαδημία Πλάτωνος, προσφυγικά της λεωφόρου Αλεξάνδρας, η «διπλή ανάπλαση» στην «Νότια Πύλη» από Γήπεδο Καραϊσκάκη μέχρι Άγιο Διονύσιο, στη «Λιμενοβιομηχανική Ζώνη Δραπετσώνας- Κερατσινίου» όπως εξειδικεύονται στο Παράρτημα IV.»**

### **Άρθρο 33**

«Η αρμοδιότητα επί του νέου Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας - Αττικής ανήκει στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας με την επωνυμία «Οργανισμός Αθήνας» (ΟΡΣΑ), που ιδρύθηκε με το άρθρο 5 ν. 1515/1985 (Α' 18). Από την κατάργηση του ΟΡΣΑ, κατά το άρθρο 12 ν. 4250/2014 (Α' 74), η άνω αρμοδιότητα μεταφέρεται στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας/ Αττικής, που συστήθηκε με την παρ. 4α του άρθρου 12 ν. 4250/2014 και υπάγεται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας ,Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος Ενέργειας και Κλιματικής Αλλαγής. Όπου στον παρόντα ή άλλο νόμο ή κανονιστική πράξη προβλέπεται αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ, η αρμοδιότητα μετά την κατάργηση του ΟΡΣΑ μεταφέρεται στο Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού, που έχει συσταθεί με την παρ. 5 περ. ε΄ του άρθρου 12 ν. 4250/2014.»

**11.** Στο ν. 4447/2016 (Α' 241) «Χωρικός σχεδιασμός, Βιώσιμη ανάπτυξη...», προβλέπονται, μεταξύ άλλων, τα εξής :

### **Άρθρο 6 «Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια»**

«11. Περιφερειακά Χωροταξικά Πλαίσια εκπονούνται για όλες τις Περιφέρειες της Χώρας, πλην της Περιφέρειας Αττικής. Για την Περιφέρεια Αττικής θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου επέχει το Ρυθμιστικό Σχέδιο της Αθήνας. ...».

**12.** Στις διατάξεις των άρθρων 33, 35, 37 και 38 του π.δ/τος 132/2017 (Α' 160), «Οργανισμός Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας (Υ.Π.ΕΝ).», ορίζονται, μεταξύ άλλων, τα εξής:

**Άρθρο 33: ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΧΩΡΙΚΟΥ ΣΧΕΔΙΑΣΜΟΥ-ΣΚΟΠΟΣ - ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ**

«2. Η Γενική Διεύθυνση Χωρικού Σχεδιασμού απαρτίζεται από: α).....β)  
Διεύθυνση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών.  
γ).....»

**Άρθρο 35: Διεύθυνση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών, Επιχειρησιακοί Στόχοι - Διάρθρωση - Αρμοδιότητες**

1. Επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών είναι ιδίως η χάραξη των κατευθυντήριων γραμμών για την άσκηση της χωροταξικής πολιτικής στις μητροπολιτικές περιοχές.
2. Η Διεύθυνση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών αποτελείται από τα εξής Τμήματα:
  - α) Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας - Αττικής.
  - β) Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης.
  - γ) Τμήμα Αστικού Σχεδιασμού.
3. α) Στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας - Αττικής ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - αα) η σύνταξη, έγκριση και παρακολούθηση της υλοποίησης του Ρυθμιστικού Σχεδίου της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας,
  - ββ) η μέριμνα για την εκπόνηση, έγκριση και παρακολούθηση της υλοποίησης των Τοπικών Χωρικών Σχεδίων της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας,
  - γγ) η μέριμνα για την εκπόνηση, έγκριση και παρακολούθηση της υλοποίησης των Ειδικών Χωρικών Σχεδίων της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας,
  - δδ) η μέριμνα για την εκπόνηση και την έγκριση των Γενικών Πολεοδομικών Σχεδίων της ευρύτερης περιοχής της Αθήνας,
  - εε) η σύνταξη των απαιτούμενων μελετών για τις εξειδικεύσεις του Ρυθμιστικού Σχεδίου και τα προγράμματα εφαρμογής του.
- β) Στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Θεσσαλονίκης, του οποίου η έδρα είναι το πολεοδομικό συγκρότημα Θεσσαλονίκης, ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:.....
- γ) Στο Τμήμα Αστικού Σχεδιασμού ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:.....

**Άρθρο 37: ΓΕΝΙΚΗ ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΠΟΛΕΟΔΟΜΙΑΣ - ΣΚΟΠΟΣ – ΔΙΑΡΘΡΩΣΗ**

«2. Η Γενική Διεύθυνση Πολεοδομίας απαρτίζεται από:

α) Τη Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού. β) ..... γ) ..... δ) .....

**Άρθρο 38:** Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού-Επιχειρησιακοί Στόχοι - Διάρθρωση - Αρμοδιότητες

1. Επιχειρησιακός στόχος της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού είναι η χάραξη στρατηγικής βιώσιμης αστικής ανάπτυξης και εδαφικής οργάνωσης, καθώς και χωρικού σχεδιασμού σε τοπικό επίπεδο.
2. Η Διεύθυνση Πολεοδομικού Σχεδιασμού αποτελείται από τα εξής Τμήματα:
  - α) Τμήμα Τοπικών και Ειδικών Χωρικών Σχεδίων.
  - β) Τμήμα Πολεοδομικών Μελετών και Ρυθμίσεων.
  - γ) Τμήμα Οικισμών.
  - δ) Τμήμα Οργανωμένης Οικιστικής Ανάπτυξης.
3. α) Στο Τμήμα Τοπικών και Ειδικών Χωρικών Σχεδίων ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:
  - αα) η παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών στους αρμόδιους φορείς για την εκπόνηση και την εφαρμογή μελετών τοπικού χωρικού, ειδικού χωρικού και πολεοδομικού σχεδιασμού εν γένει και η σύνταξη σχετικών προτύπων και προδιαγραφών και γνωμοδότηση για τα ΕΣΧΑΔΑ - ΕΣΧΑΣΕ,
  - ββ) προώθηση έγκρισης ειδικών χωρικών και τοπικών χωρικών σχεδίων,
  - γγ) ο συντονισμός προγραμμάτων μελετών αρμοδιότητας του τμήματος και η μέριμνα για την έγκριση ή τροποποίηση κανονιστικών πράξεων (διατάγματα) με εξαίρεση τις περιοχές Αθήνας και Θεσσαλονίκης,<sup>4</sup>
  - δδ) η παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών για θέματα χρήσεων γης,
  - εε) η σύνταξη προτύπων, προδιαγραφών και κανονισμών Γεωλογικής Καταλληλότητας περιοχών για δόμηση και Προστασίας τους από Γεωλογικούς Κινδύνους, έγκριση συναφών μελετών και παροχή οδηγιών για την εφαρμογή των ανωτέρω στον Χωρικό και Πολεοδομικό σχεδιασμό,
  - στστ) η μέριμνα για την έγκριση πολεοδομικών ρυθμίσεων για τον καθορισμό και την τροποποίηση όρων και περιορισμών δόμησης καθώς και χρήσεων γης, σε εκτός σχεδίου περιοχές,
  - ζζ) η εισήγηση για την αναστολή έκδοσης οικοδομικών αδειών και εκτέλεσης οικοδομικών εργασιών.

<sup>4</sup> Η διάταξη αφορά όλα τα Τοπικά και Ειδικά Χωρικά, που εξαρεί ριτά από την αρμοδιότητα της Διεύθυνσης Πολεοδομικού Σχεδιασμού. Το ρυθμιστικό σχέδιο της Αθήνας επέχει θέση Περιφερειακού Χωροταξικού Πλαισίου, όπως αναλύεται κατωτέρω.

β) Στο Τμήμα Πολεοδομικών Μελετών και Ρυθμίσεων ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:

αα) η παροχή κατευθύνσεων και οδηγιών στους αρμόδιους φορείς για την εκπόνηση πολεοδομικών μελετών και πολεοδομικών σχεδίων εφαρμογής σε συνεργασία με τη Διεύθυνση Τοπογραφικών Εφαρμογών και εν γένει ρυθμίσεων και η σύνταξη σχετικών προτύπων και προδιαγραφών. Συμπεριλαμβάνονται και οι πολεοδομικές ρυθμίσεις/τροποποιήσεις λόγω άρσης απαλλοτρίωσης ή δέσμευσης περιλαμβανομένων και αυτών που εκπονούνται στο πλαίσιο στεγαστικών προγραμμάτων,

ββ) ο συντονισμός προγραμμάτων πολεοδομικών μελετών αρμοδιότητας του τμήματος και η μέριμνα για την έγκριση, τροποποίηση και αναθεώρηση μελετών Πολεοδόμησης (α και β κατοικίας, ΖΥΣ),

γγ) η μέριμνα για την έγκριση πολεοδομικών σχεδίων στο πλαίσιο ειδικών νομοθετικών ρυθμίσεων (όπως ΕΣΧΑΔΑ - ΕΣΧΑΣΕ, κ.λ.π.) καθώς και τοπικών ρυμοτομικών σχεδίων σε εκτός σχεδίου περιοχές για τον καθορισμό χώρων για την ανέγερση κτηρίων δημόσιων και δημοτικών σκοπών και κτηρίων κοινής αφέλειας. γ) Στο Τμήμα Οικισμών ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:... δ) Στο Τμήμα Οργανωμένης Οικιστικής Ανάπτυξης ανήκουν οι ακόλουθες αρμοδιότητες:.....».

#### **V. Ερμηνεία διατάξεων – Συμπεράσματα**

Από τις προαναφερόμενες διατάξεις, ερμηνευμένες, αυτοτελώς, αλλά και σε συνδυασμό μεταξύ τους, ενόψει και όλου του νομικού πλαισίου εντός του οποίου εντάσσονται και του σκοπού που εξυπηρετούν, συνάγονται τα εξής :

**13.** Η περιοχή του Ελαιώνα, συνολικής έκτασης 9.000 στρ. περίπου, εμπίπτει στα διοικητικά όρια των Δήμων Αθηναίων, Αιγάλεω, Περιστερίου, Ταύρου και Αγίου Ιωάννη Ρέντη και οριοθετείται από τις Λεωφόρους Κηφισού, Θηβών, Πειραιώς, Ιερά Οδό, Πέτρου Ράλλη και Αθηνών και τις γραμμές του ΟΣΕ. Πρόκειται για την περιοχή με την μακροβιότερη βιομηχανική ιστορία, που συνδέει τις ανατολικές με τις δυτικές συνοικίες της Αθήνας, ενώ «διαθέτει ελεύθερη γη, που θα μπορούσε με κατάλληλες ρυθμίσεις να ανακουφίσει την πτυκνοδομημένη Αθήνα» (βλ. τεύχος μελέτης ΕΜΠ για Ελαιώνα 1995, ειδ. τεύχος ΥΠΕΧΩΔΕ, ΟΑ-ΕΜΠ για Ελαιώνα, 1998).

**14.** Ο νομοθέτης διαχρονικά είχε την αντίληψη ότι η συνολική παρέμβαση της ανάπλασης του ΕΛΑΙΩΝΑ και η εισαγωγή των απαραίτητων για το σκοπό

αυτό ρυθμίσεων, αποτελεί σχέδιο ή πρόγραμμα, του οποίου, μάλιστα, προνόησε, αρχικά με το ν. 1892/1990 και μετέπειτα με το ν. 4277/2014, να προωθήσει την ένταξη στο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας (ΡΣΑ) ως Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης (ΖΕΑ) κατά τις παρ. 2 και 3 του άρθρου 99 του ν. 1892/1990, όπως η τελευταία αντικαταστάθηκε με το άρθρο 7 παρ. 2 του ν. 2052/1992, σε συνδυασμό με το άρθρο 1 του ΠΔ 20/1990. Η ταυτότητα δε της παρέμβασης ανάπλασης του ΕΛΑΙΩΝΑ ως ρυθμιστικό σχέδιο - πρόγραμμα, προκύπτει από την παρ. 4 του άρθρου 14 του ν. 4277/2014, που τη χαρακτηρίζει ρητά ως «πρόγραμμα ειδικής παρέμβασης μητροπολιτικού χαρακτήρα για την Αττική». Η παρέμβαση μάλιστα εντάσσεται στο ολοκληρωμένο σχέδιο πολεοδομικής ανασυγκρότησης από τον ΟΡΣΑ (με πρόβλεψη ιδιαίτερων χρήσεων γης, περιορισμών δόμησης, ρυμοτομικών σχεδίων και εφαρμογή κανόνων κατά παρέκκλιση) και εναρμονίζεται με τις κατευθύνσεις Πολεοδομικής Οργάνωσης του άρθρου 12 παρ. 4 του ίδιου νόμου, κατατείνοντας στην ικανοποίηση στόχου, που χαρακτηρίζεται ρητά από τον ν. 4277/2014 ως στρατηγικός. Ο περαιτέρω δε «σχεδιασμός, εξειδίκευση και διαχείρισή της», όπως και των λοιπών αντίστοιχου χαρακτήρα μητροπολιτικών παρεμβάσεων, που είτε καθορίζονται ευθέως από τον ίδιο το νόμο, όπως εν προκειμένω ο Ελαιώνας, είτε πρόκειται να καθορισθούν με βάση τα κριτήρια της παρ. 2 του άρθρου 14, γίνεται με έναν από τους εναλλακτικούς τρόπους θεσμοθέτησης της παρ. 3 ή συνδυασμό τους, [Σχέδιο Ολοκληρωμένων Αστικών Παρεμβάσεων του άρθρου 12 του ν. 2742/1999 (Α' 207), Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης του άρθρου 99 του ν. 1892/1990 (Α' 101), π. δ/μα εξειδίκευσης του νέου Ρ.Σ.Α. του άρθρου 1 παρ. 5 του ν. 4277/2014, Γενικά Πολεοδομικά Σχέδια ή σχέδια των άρθρων 7 και 8 του ν. 4269/2012 (Α' 142)], δηλ. με χρήση κατάλληλων, κατά την κρίση της Διοίκησης, εργαλείων χωρικού σχεδιασμού μέσω υποδεέστερου επιπέδου έναντι του Ρ.Σ.Α. σχεδίων ή προγραμμάτων και ειδικά για τον Ελαιώνα με τη Ζώνη Ελεγχόμενης Ανάπτυξης του άρθρου 99 του ν. 1892/1990.

**15** Ως ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο αντιλαμβάνεται ο νομοθέτης και το νέο Ρυθμιστικό Σχέδιο Αθήνας/Αττικής, αφού κατά το άρθρο 33 του ν. 4277/2014 (Οργανισμός Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας), «Η αρμοδιότητα επί του Ρυθμιστικού Σχεδίου Αθήνας/Αττικής, άνηκε στον Οργανισμό Ρυθμιστικού Σχεδίου & Προστασίας Περιβάλλοντος Αθήνας με την

επωνυμία «Οργανισμός Αθήνας» (ΟΡΣΑ), που ιδρύθηκε με το άρθρο 5 ν. 1515/1985 (Α' 18).» Από την κατάργηση του ΟΡΣΑ με το άρθρο 12 ν. 4250/2014 (Α'74), η άνω αρμοδιότητα μεταφέρθηκε εξ ολοκλήρου και χωρίς διάκριση στο Τμήμα Μητροπολιτικού Σχεδιασμού Αθήνας/Αττικής, που συστήθηκε το πρώτον με την παρ. 4α του άρθρου 12 ν. 4250/2014 για να αναλάβει την αρμοδιότητα του καταργούμενου ΟΡΣΑ και υπάγεται στη Διεύθυνση Χωροταξίας της Γενικής Γραμματείας Χωροταξίας & Αστικού Περιβάλλοντος του Υπουργείου Περιβάλλοντος και Ενέργειας. Όπου μάλιστα στον ν. 4277/2014 ή σε άλλο νόμο ή κανονιστική πράξη προβλέπεται αρμοδιότητα της Εκτελεστικής Επιτροπής του ΟΡΣΑ, η αρμοδιότητα μετά την κατάργηση του ΟΡΣΑ μεταφέρεται στο Συμβούλιο Μητροπολιτικού Σχεδιασμού, που συστάθηκε με την παρ. 5 ε' του άρθρου 12 ν. 4250/2014.

Επομένως το νέο Ρ.Σ.Α. προβλέπει την «παρέμβαση στον ΕΛΑΙΩΝΑ» ως παρέμβαση Μητροπολιτικού Χαρακτήρα, δίνοντας γι' αυτήν γενικές κατευθύνσεις και εγκρίνοντας στόχους, που ρητώς χαρακτηρίζει ως «σχεδιαστικούς» και «στρατηγικούς», προβλέποντας κατά τα λοιπά (άρθρο 14 παρ. 3), την έκδοση πράξεων εξειδίκευσης του σχεδιασμού και διαχείρισής της. Τέτοια πράξη εξειδίκευσης του σχεδιασμού είναι και η ρυμοτόμηση συγκεκριμένης ιδιοκτησίας, που αν και κανείς αντιλαμβάνεται ως πολεοδομικό, κυρίως, περιεχομένου, πάντως, οφείλει να εντάσσεται στο όλο σχέδιο της μητροπολιτικής παρέμβασης. Διότι, το περιεχόμενο του σχεδιασμού της μητροπολιτικής παρέμβασης δεν επιτρέπεται κατά τα ανωτέρω να παρακάμπτεται ή ανατρέπεται με μεμονωμένες τροποποιήσεις σε κάθε υποσύνολο της παρέμβασης, ούτε να αντιμετωπίζεται αποσπασματικά, αλλά πρέπει να εντάσσεται στον ολοκληρωμένο μητροπολιτικό σχεδιασμό της περιοχής.

**16.** Περαιτέρω, σύμφωνα με το άρθρο 99 παρ. 2 Ν. 1892/1990, η ρύθμιση και τροποποίηση του εγκεκριμένου σχεδίου (και άρα και η άρση ρυμοτομικής απαλλοτρίωσης όπως εν προκειμένω) σε περιοχές εντός Ζώνης Ελεγχόμενης Ανάπτυξης του άρθρου 99 του ν. 1892/1990 (ΖΕΑ) του Ν. Αττικής, γίνεται με Π. Δ/γμα εκδιδόμενο με πρόταση Υπουργού Περιβάλλοντος μετά από γνώμη της Εκτελεστικής Επιτροπής του Οργανισμού Αθήνας, η αρμοδιότητα της οποίας, μεταβιβάστηκε στη Δ/νση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών, Αστικών και Περιαστικών Περιοχών. Μάλιστα στις Ζώνες Ελεγχόμενης Ανάπτυξης, όπως ο

Ελαιώνας, που έχει ιδιαίτερα χαρακτηριστικά και εντός της οποίας προβλέπονται από τη νομοθεσία ειδικοί όροι και περιορισμοί δόμησης και χρήσης στο πλαίσιο ευρύτερων προγραμμάτων - σχεδίων, που διενεργούνται με διαφορετικά από τα γενικά κριτήρια και σύμφωνα με άλλη διαδικασία και αφορούν πολεοδομικό και χωροταξικό σχεδιασμό, προέχει η ανάγκη ενιαίων ρυθμίσεων, ελέγχου και άμεσης αντιστάθμισης των απωλειών (λχ σε πράσινο ή κοινόχρηστους χώρους, εξαιτίας των αναγκαίων πχ εξαιτίας δικαστικών αποφάσεων, τροποποιήσεων), ώστε να εξασφαλίζεται μέσω της ενιαίας αντιμετώπισης η επίτευξη των ειδικών στρατηγικών και εθνικών στόχων της ΖΕΑ. Επομένως, εφόσον και στο μέτρο που η όποια εντοπισμένη τροποποίηση (π.χ. μετά από ρυμοτόμηση ή άρση απαλλοτρίωσης) πρέπει να εναρμονιστεί με τον προηγηθέντα σχεδιασμό, καθιστά αναγκαίες και επακόλουθες επιμέρους περαιτέρω προσαρμογές του αρχικού σχεδίου, που μόνο η Υπηρεσία που έχει την εποπτεία της όλης παρέμβασης μπορεί να πραγματοποιήσει αποτελεσματικά (π.χ. αναγκαίες περαιτέρω τροποποιήσεις του ρυμοτομικού σχεδίου, για αποκατάσταση του απωλεσθέντος κατόπιν δικαστικής απόφασης πράσινου ή κοινόχρηστου χώρου Ολ.ΣτΕ 1296/2011).

**17.** Εξάλλου και ανεξαρτήτως των ανωτέρω, η εκάστοτε μητροπολιτική παρέμβαση οφείλει να επιχειρείται, εντός των πλαισίων και κατευθύνσεων του υφισταμένου κατά το χρόνο που εκδόθηκε η πράξη υπερκειμένου σχεδιασμού. Ειδικότερα, η εκάστοτε επιμέρους πράξη και ο σχεδιασμός που αυτή ενσωματώνει οφείλει να μην έρχεται σε αντίθεση, αλλά να συμπνέει προς τον υφιστάμενο κατά την έκδοσή της σχεδιασμό του Ρ.Σ.Α. (σχετικό διάγραμμα του Ρ.Σ.Α.) και να μην αίρει το Γενικό Πολεοδομικό Σχέδιο. Τούτο διότι το Γ.Π.Σ. δεν μπορεί να αποστεί του Ρ.Σ.Α., που εγκρίνεται με τυπικό νόμο και ενσωματώνει σχεδιασμό υπέρτερου επιπέδου έναντι του Γ.Π.Σ. (ΓΠΣ Δήμου Αθηναίων: 255/45/4.1.1988 απ. Αν Υπουργού ΠΕΧΩΔΕ) Η εφαρμογή επομένως της εκάστοτε πράξης, πέραν του ότι εφόσον αυτή τροποποιεί πρόγραμμα ή σχέδιο, αποτελεί πρωτίστως και η ίδια πρόγραμμα ή σχέδιο, ο σχεδιασμός, πάντως, που ενσωματώνει δεν μπορεί να είναι ούτε εν μέρει αντίθετος με αυτόν του ισχύοντος κατά την έκδοσή της Ρ.Σ.Α., δηλαδή σχεδιασμού υπερκειμένου επιπέδου, καθώς και με το ισχύον Γ.Π.Σ., αφού θα αφορά και θα επηρεάζει την όλη μητροπολιτική παρέμβαση του ΕΛΑΙΩΝΑ, τα

επιμέρους στοιχεία της οποίας έχουν μελετηθεί συνολικά και ειδικά για την περιοχή και κατά τα ανωτέρω συγκροτούν ενιαίο και αδιάσπαστο σύνολο.

**18** Τέλος θα πρέπει να επισημανθεί ότι, το γεγονός ότι η αρμοδιότητα αυτή δεν συμπεριελήφθηκε ρητά στον τελευταίο Οργανισμό του ΥΠΕΝ (Π.Δ/γμα 132/2017, ΦΕΚ Α' 160), δεν σημαίνει ότι αναιρείται η αρμοδιότητα της Δ/νσης Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών Περιοχών εντός ΖΕΑ, αρμοδιότητα που της έχουν αποδώσει διαχρονικά οι άνω ειδικοί νόμοι.

#### IV. Απάντηση

**19.** Σύμφωνα με τα προεκτεθέντα, στο ερώτημα που υποβλήθηκε το Νομικό Συμβούλιο του Κράτους (Τμήμα Γ) γνωμοδοτεί ομόφωνα ότι καθ' ύλη αρμόδια υπηρεσία για την τροποποίηση ρυμοτομικού σχεδίου σε μια μεμονωμένη ιδιοκτησία σε εκτέλεση δικαστικής απόφασης στην ΖΕΑ του «Ελαιώνα» Αττικής είναι η Δ/νση Σχεδιασμού Μητροπολιτικών Αστικών και Περιαστικών Περιοχών, που είναι αρμόδια και για την παρακολούθηση της εφαρμογής του νέου ΡΣΑ, ιδίως στις μητροπολιτικές παρεμβάσεις και συγκεκριμένα στη ΖΕΑ, προκειμένου να επιτευχθούν ενιαία οι ειδικοί για τον Ελαιώνα διαχρονικοί στόχοι του ΡΣΑ.

**ΘΕΩΡΗΘΙΚΕ**

**Αθήνα, 19-4-2019**

**Η Πρόεδρος**

**Βασιλική Δούσκα**

**Αντιπρόεδρος ΝΣΚ**

**Η Εισηγήτρια**

**Αφεντιά Ιωσηφίδου**

**Πάρεδρος ΝΣΚ**